

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v «Narodni tiskarni», ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo «Gorice». Oglasi se računajo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Nekoliko odgovora na izjavo načelstva „Goriške ljudske posojilnice“.

Boj za „Gor. lj. posojilnico“ se je izbojeval lansko leto na občnem zboru tega denarnega zavoda. Naše geslo je bilo: „Ljudska posojilnica“ naj služi ljudstvu, a ne političnemu strankarstvu. V javnosti sta zagovarjala to edino pravo stališče lista „Gorica“ in „Pr. List“. Zmagala je nasprotna struja. Dr. Tuma se je polastil z znanimi sredstvi posojilnice ter jo v kratkem pretvoril v politično postojanko svoje stranke. Meseč po občnem zboru se je že „Soča“ pobahala, da je „Goriška lj. pos.“ „res last mogočne narodno-napredne stranke, kar poprej ni bila“.

S tem je „Gor. lj. pos.“ nehala biti ljudski zavod, ker je postala last ene stranke; s tem je tudi nehala služiti v višjem namenu, kateri so ji bili določili njeni ustanovitelji. Goriški rodoljubi so namreč ustanovili l. 1883. „Gor. lj. pos.“ za ljudstvo, za naše slovensko ljudstvo, ki naj bi našlo v tem zavodu brez razlike stranke kolikor mogoče ceno denarno pomoč. Kako daleč se je sedanja posojilnica oddaljila od tega prvotnega namena, to dokazujejo razni v zadnjem času objavljeni ekspenzarji!

Ko je prešla prejšnja „ljudska pos.“ v roke ene same politične stranke, otvorila se je „Centralna posojilnica“, ki nadomešča nekdanjo „Gor. ljudsko pos.“ in ki je že rešila marsikaterega dolžnika sedanje Tumove posojilnice.

Znano je obče, kako nesramno se je zaganjala „Soča“ v „Centralno posojilnico“. Navesti hočemo le nekoliko takih — „Soča“ bi rekla — lumparij.

Komaj je bil objavljen oklic, da začne „Centr. pos.“ poslovati, in že je pisalo Tumovo glasilo: „Kdo more tem ljudem kaj zaupati? Kako se drznejši taki politički barantači ustanavljati — denaren zavod? Kdo more imeti vanj zaupanje?“

Tudi 23. jun. pr. l. je „Soča“ nesramno napala „Cent. pos.“ Pisala je: „In taki moške dob pravico imeti posojilnico! Kdo jim bo zaupal, kdo verjel? Kakšno varnost imaš pri takem denarnem zavodu,

čegar voditelji niti ne vedo, kako se isti prav za prav imenuje? Kdo sme zaupati takim slepičem?“ In kaj je bilo? Čujte! „Gorica“ je objavila nekega petka insekt, v kateri se je bila urinila pomota, da je „Centralna pos.“ zavod z neomejenim jamstvom. „Narod“ je koj drugi dan to popravil, a „Soča“ je to pomoto na tako nesramen način fruktificirala! Še podležji je bil napad v št. 77. lanske „Soče“. V tej številki trdi neki brezvestnež, da bo pri „Centr. pos.“ večinoma takega jamstva, kakor pri ljudeh Bu..... kalibra, ki odgovarja: „Tožite me, saj nimam nič!“

Na tak nesramen način je skušalo glasilo dr. Tume spodkopati kredit in dobro ime komaj ustanovljene „Centralne posojilnice“!

In zdaj se drzne dr. Tuma v zadnji „Soči“ trditi, da je „Gorica“ širila najnesramnejše laži o „Goriški ljudski posojilnici“, da je „Gorica“ uprizarjala „gnjusne napade“. Na dan z dokazi! Pozivljemo ga, naj navede le eno štev. „Gorice“, v kateri bi bili mi njegovo posojilnico tako nesramno napadli, kakor je večkrat njegovo glasilo napadlo „Centralno posojilnico“. Tekom dveh let smo sicer večkrat grajali kršenje društvenih pravil, smo večkrat svarili pred zlorabo denarnega zavoda v politične svrhe ter večkrat poudarjali prvoten namen „Gor. lj. posojilnice“, — a s tem smo vršili le svojo dolžnost!

Dr. Gregorčiča je lani „Soča“ sumničila, da je hotel „Gor. lj. posojilnico“ zato spraviti v svoje kremplje, da bi jo molzel za „Goričansko bando“. No, znano je, da Greg. ni dobil posojilnice „v svoje kremplje“, da je torej ne more molzti, kakor je ni molzel v prvem desetletju njenega obstanka, ko je od l. 1883 do l. 1893. v tem denarnem zavodu brezplačno največ deloval.

Zdaj pa pogledjmo, kaj se godi v „Gor. lj. pos.“ odkar je postala last Tumove stranke! Dela je manj, uradnikov pa več kakor poprej, čeravno je pisala „Soča“ že l. 1899., da je posojilnica popolnoma organizovana in da mora že iz splošnih denarnih ozirov gledati, da jedno moč odda. Čemu sedaj toliko uradnikov?

Sladkulja: Tako lep, ljubezljiv, zlat maček!

Jezičkova: I zakaj pa?

Kordula: Ker ga Gašparja ne more videti in ga vsakrat oprašče, kadar stopi v sobo.

Kljunova: Torej naj ostane zunaj! To je nezaslišano, da bi morali zaradi take malenkosti mačka odgnati!

Sladkulja: Nadejam se vendar, da tega ne storite!

Kordula: Kam pa mislite?

Vse: Bravo, bravo! nič se ne udati!

Kordula: Maček ostane!

Bezgavčeva: On mora ostati.

Kordula (odločno): Poprej odidem jaz!

Sladkulja: To je junaško!

(Jezičkova si briše oči.)

Kljunova: To Vam je žena!

Jezičkova: O Gašpar, Gašpar, kdo bi si bil kaj tacega mislil o tebi!

Sladkulja: Res škoda, da ga ni tukaj, ali bi mu eno zagodile!

Bezgavčeva: Na, ta bi jih slisal!

Jezičkova: Oh, zakaj ga ni tukaj?

Kordula: Jaz mu že sporočim —

Sladkulja: A pošteno!

No, dr. Tuma potrebuje za svojo politiko tudi — pevajočih uradnikov. Plačuje jih posojilnica, pojejo pa — za dr. Tumo. V Gosposki ulici, v hiši „Gor. lj. posojilnice“, je glavni tabor Tumove stranke. Tam ima svoj sedež njegov „izvrševalni odbor“ tam je uredništvo njegovega glasila, tam je odprl svojo odvetniško pisarno, tam bo pisal — svoje ekspenzarje.

V prejšnjih letih je darovala posojilnica del čistega dobička potrebnim in koristnim slovenskim društvom; letos ni dobilo prepotrebno slov. Alojzijevišče — nič, Tumovo politično pevsko društvo pa 600 K.

Inerate „Gor. ljud. posojilnice“ čitamo skoraj v vsaki številki „Soče“. Že v prvih treh mesecih je imela „Soča“ letos 21 plačanih oglasov „Gor. lj. posojilnice“, dočim jih je imela v celem letu 1899. le 7.

Po tej poti podpira posojilnica Tumovo glasilo! Najhujše je pa to, da kršijo sedanji gospodarji „Gor. lj. posojilnice“ društvena pravila. Proti jasnemu določilu §. 14. društvenih pravil odmerili so letos 6% deležnine sebi, a 5% nam, oziroma 6% onim zadružnikom, ki deležev niso odpovedali, a le 5% zadružnikom, ki so deleže odpovedali in pa — čujte! — dolžnikom „Gor. lj. posojilnice“. Na ta način odgovarjajo sami ljudstvo od posojilnice, s takim ravnanjem spodkopujejo sami zaupanje v ta denarni zavod; sicer pa so v svojem glasilu že lani trdili, da je za posojilnico najbolje, ako se čim prej reši „farskega“ denarja!

In zdaj, ko so vsled takih razmer res mnogi zadružniki svoj denar odpovedali, zdaj govori ravnateljstvo „Gor. lj. pos.“ v svoji izjavi o „hudodelski gonji klerikalne inteligence“ proti posojilnici, o „gnjusnih napadih“ itd.!

In „Soča“ bruha zdaj ogenj in žveplo in govori o „klerikalnih sleparjih“, o „brezvestni sleparski bandi“, o „rovarstvu klerikalne svojati“, o „zlobni gonji“, o „zlodejski hujskariji“ itd.!

* Člani sedanjega ravnateljstva „Gor. lj. pos.“ so gg. Dr. Tuma, prof. F. Seidl, Anton Pečenko, Andrej Kopač in dr. Gruntar.

Kljunova: Bojim se, gospa Kordula, da ste predobra!

Bezgavčeva: Prekrotka —

Jezičkova: Prepotrepežljiva...

Kljunova: Vi pustite, da Vas teptajo z nogami —

Sladkulja: To ne sme dalje tako biti —

Bezgavčeva: Ne, gospa bi šla pod zlo!

Sladkulja: Vi se morate braniti —

Bezgavčeva: Govoriti —

Kljunova: Glasno in jasno —

Jezičkova: Le prav krepko in odločno!

Sladkulja: Ne trpimo tega, da se ravna tako z Vami!

Vse: Ne, me tega ne trpimo.

Kordula: O kako mi dobro dé Vaša ljubezen!

Sladkulja (joče): O uboga gospa!

Kljunova (joče): Nesrečna gospa!

Bezgavčeva (joče): Jagnje, ki se žrtvuje!

Jezičkova (joče): Grdi trinog!

(Vse se jočejo. — Hipoma se začuje zunaj bobnanje in šum. Vse se dvignejo po konci.)

Vse: Kaj je? Kaj se godi?

Odgovor na odgovor.

III.

Vprašanje nastane sedaj, ali bi dežela res dobila potom lastne režije 195.000 K za naklade žganjin. Mi smo uverjeni, da bi. Če se je to posrečilo drugim deželam, ki imajo svojo upravo, zakaj bi se ne tudi nam?

Tudi deželni zbor goriški je bil uverjen, da bi bila lastna uprava deželi v veliko korist, zato je sprejel jednoglasno predlog finančnega odseka, naj se to izvede.

Proti temu ni bilo najmanjšega ugovora od nobene strani, sam dr. Tuma je glasoval zanj. Izgovarjal se je potem, da ni imel časa proučiti ta predlog od jednega dne do drugega. A nekaj mesecev kasneje je tudi v deželnem odboru glasoval za to, da se oni predlog izpelje. Tudi tedaj ni ugovarjal, dasi je imel dovolj časa stvar preštudirati.

Takoj potem pa se oglasi na shodu v Vrtojbi (19. avgusta) in pravi: „Deželni odbor ne ve sedanes, koliko bi iznašali stroški deželne režije, in nema podatkov, na podlagi katerih bi mogel sploh soditi, ali bi imela dežela izgubo ali dobiček pri tem podjetju.“

Potem nadaljuje: „Režija v naši deželi bi znašala 60.000 K, razlika med zneskom užitnine, ki bi se dala doseči vsled pobiranja v lastni upravi, in zneskom, ki se dobiva dandanes potom zakupa, bi gotovo ne pokrila režijskih stroškov. Zato preti deželi izguba.“

Čujte, ljudje božji! Dr. Tuma dolži javno deželni zbor goriški in deželni odbor, da dela sklepe o tako važnem vprašanju kakor je deželno užitninski urad, kar tja v en dan, brez podatkov, brez razuma za stvar. A on, ki sedi v zboru in odboru, ima natančne podatke v tej zadevi, vé do vinarja, da režija bi pobrala pri nas 60.000 K in da preti deželi izguba, — in molči. Ne opozoriti svojih tovarišev v zbornici niti kolegov v de-

Kljunova: Javni izklicatelj!

Sladkulja: Kaj pa oznanja? Moj klobuk, hitro! — Kaj se je zgodilo? (Odide.)

Kljunova: Poglejte vendar na okno, gospa Kordula, kaj se je zgodilo? Da bi le mogla takoj svoj šal dobiti! (Teko po sobi okrog, najde slednjič šal in hiti, ne da bi ga ogrnila, iz sobe.)

Jezičkova (je tudi tekala po sobi okoli iskaje klobuk): Le naglo, le naglo; bojim se, da pridem prepozno. (Odide.)

Bezgavčeva: Jaz ne najdem svoje avbe (jo ima na glavi): letim pa brez nje. (Odide.)

V. prizor.

(Kordula vsa začujena gleda za njimi.)

Kordula: Urška, Urška! (Urška pride, govori počasi in leno.) Kaj se je zgodilo, kaj oznanjajo?

Urška: Kanalček je utekel!

Kordula: Kanalček? — In zato so me zapustile vse v mojej žalosti! No, to pa res ni lepo; a njih svet je bil vendar dober; po njem se hočem ravnati in Gašparju že pokažem, po čim je špeh. Urška, pomagaj mi mizo spraviti v kot. (Preloži mizo.)

(Dalje prih.)

LISTEK.

Gospa Kordula.

Vesela igra v 2 dejanjih. Prosto posl. E. Kl. (Dalje.)

Sladkulja: Da, — — — da — — — gospa Kordula!

(Kordula glasneje joče.)

Bezgavčeva: No, kaj se je pa zgodilo?

Sladkulja: Stavim, da ni tega nikdo drugi zakrivil, nego Gašpar!

(Kordula zaihti še glasneje.)

Sladkulja: Tu jo imamo; saj sem takoj rekla! O, ti uboga, nesrečna gospa!

Jezičkova: Brezsrčni Gašpar!

Bezgavčeva: Zverina!

Kljunova (si briše oči): Kako se mi smili gospa!

Sladkulja: Povejte vendar, ljuba, dobra gospa Kordula, kaj pa je bilo?

Kordula (ihté): Proč — mora; za vselej proč!

Vse: Proč, kdo mora proč, govorite!

Kordula: Maček!

Sladkulja: Ne, ni mogoče!

Vse: Oh, oh!

želnem odboru na svoje podatke, glasuje celo z njimi za stvar, da bivse vkup blamiral. No, to je že škandal.

Čujte! čujte! — Odbornik glasuje vedoma za zmoto in pušča svoje tovariše v nevednosti, da bi potém vse skupaj blamiral, in njegovo glasilo imenuje potem še one, ki so se trudili za vpeljavo deželne uprave, „sleparje našega ljudstva“.

Nadejamo se, da stori deželni zbor temu neznosnemu škandalu konec. Ali ima dr. Tuma res podatke, s katerimi dokaže svoje trditve in opraviči svoje zasmehovanje dež. poslancev in odbornikov, potem ve vsakdo, s kakim značajem ima opraviti; ako pa jih nema, potem ga je treba ožigosati, kakor zasluži. V zbornici naj se enkrat dožene, kje so „sleparji našega ljudstva“!

No, če pride s takimi smešnimi ugovori na dan, kakoršne je objavilo njegovo glasilo kot odgovor na naš članek „Davičina na žganje“, potem je že — preskrbljen.

Oglejmo si sedaj te proizvode vidne bojazni in smelega „farbanja“.

Gospodje okoli „Soče“ so si izračunali naprej neko povprečnico, ki znaša 2983 hl č. alkohola. Od te so odbili najprej polovico na račun tihotapstva pri razprodaji žganjin ter računili od vsake hektoliterske stopinje le 50 h (naklad II. stopinje ne poznajo!), a še pri tem so se zaračunili za 1.504 K zakupniku v korist.

Na to je opomniti, da se je na Goriškem porabilo od l. 1896 do 1899 zaporedoma: 2888, 3011, 3049 in 3320 hl čistega alkohola (jedno leto je bilo bolj „kielo“ od drugega!), povprečnica bi znašala torej 3067 hl in da se mora pri nas računati po 60 h od litra č. alkohola. To bi dalo pa zneske, ki bi bili članekarja po zobeh, zato se trudi vse v nič djati.

Ves ta napor pa, dokazati, da dobiva privatni podjetnik le kakih 73.000 K, je le pesek v oči lahkovernim čitateljem „Sočinim“, kajti vlada je sestavila svoj zak. načrt na temelju najvišjega konsuma, kakor smo prej označili, in ne na podlagi kake, po potrebi in svojem okusu sestavljene povprečnice.

Članek pripozna tudi sam na prvem mestu, da je mogoče obdačiti pri dobri upravi celo 3/4 vsega konsuma, a dotični račun opušča, ker je uverjen, da pri nas mora biti uprava slaba.

Čul je tudi nekje v Ljubljani, da bi pri nas uprava požrla 56%. Zakaj ne še več? Ali mu ni znano, da v Galiciji, ki je jako obširna in velika, je požrla nekdanja lastna režija mnogo nad polovico vseh dohodkov, ki so znašali nad 3.000.000 K? Če bi naročili izvestne gališke življe kot uradnike in nadzorovalce v naš užitinski urad, bi se celo lahko pripetilo, da bi nekega dne celo žebļjev ne našli v uradu.

Jeli to dokaz, da ne smemo vpeļjati lastne uprave?

Če se g. Gorup ne obrača do takih živļjev, ni treba tudi deželi tega storiti. In če ima on dobiček od užitnine, imela bi ga tudi dežela.

Članek trdi tudi, da v malih kronovinah ne kaže vpeljati lastne uprave. No, Kranjska, katera je dobivala od privatnega zakupnika l. 1885 celih 51.000 K za žgane opojne tekočine, ni mnogo, mnogo večja od Goriške. Upravni stroški na Štajerskem, ki je dosti večja od Kranjske, so znašali začetka približno 17%, na Kranjskem isto toliko. Sedaj so se znižali na 10%. Zakaj bi ravno na Goriškem znašali 56%?

Potreba po dokazilih, če tudi ničevih, je privedla članekarja do ces. ukaza z dne 17. julija 1899 l. po katerem se mora odbiti nekaj špirta za obrtnike itd. pozabil je pri tem pa na malenkost, da zakoni in tudi ces. ukazi nemajo ve-

ljave za preteklost. Ta ukaz ima veljavo h večemu za l. 1900, ne pa za prejšnja leta; a za odškodnino naši deželi, odkazani po označenem drž. zakonu, je bil merodajen le konsum l. 1899.

Kako drzno pači Tumovo glasilo celo uradne podatke, kaže trditev, da ima Istra več konsuma in manjšo odškodnino nego Goriška ter da dobi Predarelsko primeroma precej manj nego naša dežela. Kdor se hoče prepričati o tej drzni laži, naj si ogleda dobro našo razpredelnico v 2. nadaljevanju. Tam so natanko navedena uradna števila o konsumu v imenovanih deželah, iz katerih je razvidno, da je imela Goriška največji konsum in da je dobila Predarelska odškodnino povsem v istem razmerju kakor naša kronovina.

Ne vemo, je-li hudobija ali nevednost*, če zanikuje „Soča“ povprečnico 58 do 62 h od vsakega litra čistega alkohola ter trdi, da znašajo naklade pri nas 20 h in 36 h. Ali ne ve članek, da je treba 2 1/2 litra 40% špirta, kakoršen je navadno v prometu, za 1 liter čistega alkohola? da znašajo naše naklade prve vrste torej 50 h, druge vrste pa približno 70 h od vsakega litra čistega alkohola?

Tu smo zavrnilo one nasprotnikove argumente, katere je mogoče sploh še resno v poštev jemati. Vse drugo so psovke, fraze in slepilo, kakoršnega orožja se poslužuje le oni, kateri nema stvarnih proti-dokazov.

Nekatere budalosti razkrinkamo prilično. Pojasniti hočemo namreč to vprašanje vsestransko, da bode dežela lahko sodila, kje so „sleparji našega ljudstva“.

Objaviti hočemo razmere drugih kronovin, kjer je vpeljana dež. režija; razložiti na podlagi uradnih števil, za koliko je leto za letom država in dežela na boljem v Furlaniji, odkar nima tam daca Gorup; govoriti hočemo o Tumovih krčmarskih zadrugah in o „Sočinem“ nasvetu, naj se krčmarji pogode z Gorupom, in če ne kaže krčmarjem — nič. Istotako pokazati hočemo, kaka nevarnost in izguba preti deželi pri dacu na pivo; kako je prišla letos dežela do 20.000 K dobička, ker so dali goriški krčmarji in mesarji pooblastila deželi, naj ona sprejme erarsko užitnino v svojo upravo; koliko velja „Sočina“ trditev, da Gorupovi dacarji pobirajo občinske naklade zastonj itd. itd.

Stvar naj bode vsestransko jasna, a ljudstvo naj sodi, kje so njegovi „sleparji“.

Tumovo politično društvo za pevce.

(Dolge.)

Danes zavrremo četrto točko dr. Tumove „poslanice“, s katero je hotel „farbati“ slovensko javnost v Gorici. V 4. točki pravi, da nismo imeli v Gorici še nikdar toliko izbranih pevskih in glasbenih moči nego sedaj, in vsled tega je pravi trenotek, oživotvoriti pevsko in glasbeno društvo. —

Oglejmo si najprej Tumove pevske moči. Tuma sam pravi, da je med njegovimi pevci po znanju najmanj pet kategorij. Mi menimo, da jih je še več. Razdeljevati po znanju jim pa nočemo, ker naš odgovor tega ne zahteva. Rečemo le na splošno, da ni o petju „na prvi pogled“ (a prima vista) tu niti govora. Če pošljemo pevce tje, kjer so bili lani, namreč v „Čitalnico“ in k „Sokolu“, potem se pokaže, da se o kakem pevskem prirastku ne da govoriti. Res, da je zbornal dr. Tuma iz nižjih slojev nekaj „pevcev“ skupaj, da v „Soči“ „farba“ o „ogromnem“ številu, ali ti „pevci“ imajo — kakor smo že v zadnjem članku rekli — še le pevci postati. Stanje pevcev je torej letos tako kot je bilo lani, in ne le po številu, ampak tudi po zmožnosti. Jedna sama izprememba je, namreč ta, da sta prirastla dva tenorista prva, katerih eden je „koncertni vodja“ — da se po Tumovo bombastično izrazimo. Na

* Pod člankom je podpisan — A. Gabršček, ne vemo pa, ali ga sam piše. Mogoče pa je, da je k drugemu pristavil še kaj svojega. (Op. ur.)

sramoto našim mestnim pevskim odnosajem moramo reči, da nismo imeli že kakih 25 let v mestu niti enega tenorista prvega. In če bi ne bili politični odnosajji dr. Henrika Tumo privedli do osnovanja njegovega društva, bi ne bili še danes imeli nobenega. Pevci mestni, ki se v Tumovem društvu razen onih dveh zopet le bombastično imenujejo tenoristi prvi, so le tenoristi drugi, ali pa „pevci“ (med narekovajem). Ona dva tenorista sta pa prišla s Kranjskega v Gorico, ker jima je dr. Tuma dal službo pri „ljudski posojilnici“. Prištevati ta dva med pevce, „zarad katerih“ je bilo ustanovljeno pevsko društvo, se pravi zopet „farbati“. Ne društvo zarad njiju, ampak ona sta zarad društva tukaj. Brez njiju in brez bivših čitalničnih pevcev, ki so večinoma bivši učenci čitalničnega pevovodje, bi sedel dr. Tuma lepo na suhem. Modra glavica je res ta doktor! V svojem razmišljanju o svoji politiki zasluži, da bi mu utegnulo petje politiko podpirati, zarad politike zvabi k sebi čitalnične pevce, zarad politike izroči dve službi pri „ljudski posojilnici“ kranjskima tenoristoma, potem pa pravi v „Soči“, da je ustanovil društvo zarad naraslega števila pevcev!! Ta je res lepa! In potem kaj govori o zbranih pevskih močeh! Kake zbrane moči so v njegovem društvu, ko velika večina pevcev niti glask ne pozna, pojče le po sluhu, gledajoč na glasko, in zopet mnogi to proceduro „imenitnega“ petja še le pričenjajo. Izbrane pevske moči so bile pač le v „Čitalnici“, a te je dr. Tuma pomešal z drugim pevskim balastom, kateri nima drugega namena, kakor delati društvu stafazo, pomnoževati v „Soči“ „število pevcev“, kateri pevske balast pa ne zmore niti oguljene „Jamice tihe“, tako da ni doslej še nikjer nastopil Tumov pevski zbor, ampak le oddelek čitalničnih pevcev s kranjskima tenoristoma. Kakor bivši ljudski učitelj bi dr. Tuma lahko vedel, kako žalostno ulogo je igrala sraka s pavovim perjem. Toliko o „izbranih“ pevskih močeh.

Da piše dr. Tuma o izbranih glasbenih močeh, je pač le plod njegove razgrete politične domišljije. Kdor si upa pisati o izbranih glasbenih naših močeh v Gorici, ta nima pojma o glasbi ali pa „farba“. V enem članku smo že govorili o Gabrščekovem tamburanju in o Gabrščekovi „glasbeni šoli“. Gabrščeka je to jako spekle. Skušal je v „Soči“ po svoji navadi „odgovarjati“, ali tudi to mu ni šlo. Kako neki?*) Kar je vrabcem po goriških stregah že znano, to se pač ne da utajiti. Naše poročilo o Gabrščekovi „glasbi“ je bilo toli stvarno in resnično, da mu celo Gabršček, mojster v zavijaštvu, ni mogel do živoga. Da se je mevrzasto potuhnil za „samozapiranjem lastne sapa“, storil je pač najpametneje, kar je mogel, in pokazal, da zastaja sapa tudi njemu, kričaču vseh kričačev. Nam je to jako ljubo; mi pojdemo mirno naprej, ne da bi se nam kdo zapletal med noge. —

Pa vrnimo se k dr. Tumi! Indirekten odgovor na „izbrane glasbene moči“ je dobil že v enem prejšnjih naših člankov. Ta trditev bi bila pred letom in dnem morda še „vlekle“, ali zdaj, ko je utihnilo tamburanje pri „Sokolu“ in „Soči“, ko je „glasbena šola“ tako osramotila svojega „stvaritelja“, da se ni niti eden gojenec prikazal na dan, da sploh javnost ne vé, koliko jih je bilo, zdaj — pravimo — govoriti o „izbranih glasbenih močeh“ je več kot presmelo. Ali je hotel dr. Tuma pokriti s tem blamažo svojega pobratima? Izkazal se je res tudi on izvrstnega mojstra v „pričenjanju“ in o „bobnečih o bljubah“. Zastonj pa ves trud. Naše glasbene moči niso „izbrane“, temveč raztrgane, — ali če hočete — še nič jih ni. Začeti bi bilo treba v pravem po-

*) Če bi bil Gabršček nekoliko manj samozapirani, bi bil moral kakoškrat tudi kaj stvarnega poročati o „glasbeni šoli“, ne samo fraze o prihodnosti. Za to „šolo“ je prispela tudi slovenska javnost (in tudi Čitalnica). V takem slučaju je navada, da se daje javnosti izkaz vsaj z letnimi izpiti. — Uredn.

menu besede; „začeti“ ne po Tumovo in Gabrščekovo, a začeti dostojno treznih mož, začeti tako, da ne pride po začu „u konec, ampak nadaljevanje, uspešno nadalje brez konca. Za tak začetek za sedanje razmere jedini primerni prostor pa bi bil — kakor smo že pisali — naš „Šolski Dom“, ne pa „Tumovo dragonovčno društvo, ki trati le narodni denar za politične poskuse. —

(Pride še.)

Dopisi.

Iz učiteljskih krogov. — (Odgovor na dopis iz učiteljskih krogov v „Soči“ št. 66.) — Nekateri učitelji, ki hočemo misliti in delati s svojo glavo, po svoji vesti in po svojem prepričanju in ne tako, kakor bi želel kak puhloglavec, narodni in verski odpadnik, sklenili smo, da se združimo v posebno učiteljsko društvo, kajti razmere v obstoječem učiteljskem društvu so že od nekdaj take, da zavednemu učitelju ni bilo tam obstanka. Pa tudi zunaj uč. društva vidimo, da se njega udje ne vedejo tako, kakor zahteva njihov stan in blagor slov. naroda. Da pokažemo, da se ne strinjamo vsi s takim rogoviljenjem, ter da moremo svoje prepričanje na zunaj in na znotraj ložje pokazati, zdelo se nam je potrebno, da se združimo v posebno društvo. Toda ta sklep trezno mislečih učiteljev, ki se zavedajo resnosti in važnosti svojega poklica, je dal povod nekemu „naprednemu“ učitelju, da je priobčil v „Soči“ št. 66 nesramen napad na dotične učitelje. Ako je še kdo, ki ne pozna „naprednih“ učiteljev, njihovega pravega mišljenja in njihovega nedostojnega in za narod skrajno škodljivega nastopanja, naj blagovoli prečitatati dotični dopis in drugih dokazov mu ne bo treba. Vsem udom učiteljskega društva svetujem, posebno pa onim, ki še niso izgubili vsega čuvstva dostojnosti in sramote, naj se ogledajo v onem zrcalu, ki jim ga je napravil njihov tovariš in odkritosrčno naj izjavijo, kako jim je pri srcu in kako se kaj počutijo v družbi takih tovarišev. Učitelj-odgojitelj, ki bi imel v sebi združevati vse lepe čednosti, dajati najlepše izgled vselej in povsod, pokazal je z onim člankom, da ne zaoštaja za najslabšim izvrzkom človeške družbe! Z onim dopisom sumničji, sramoti in smeši svoje tovariše, ter jim daje sramotilne priimke, kakor delajo bosonogi vaški paglavci najslabše vrste, napada in sramoti duhovščino in društvo slov. učiteljic itd. Sploh kar je le zmogla njegova zlobna nprav, skrupcal je v omejnjeni dopis, ta prismojena čenča! Izvestno bi ne škodovalo par pijavk! Zatorej naj mi nikdo ne zameri, da rabim in bom rabil v naslednjem tudi jaz izraze, kakoršnih bi sicer ne, ker je nedostojno in surovo, ali treba je pobijati klin s klinom — napaden sem bil in izzivan, jaz in somišljeniki, odgovornost prepučam dotičnemu naprednemu tovarišu in njegovej, njega vrednej družbi. Nikar ne mislite, da vam ostanemo dolžni odgovora, in ako mislite, da bo tak boj med nami v korist in čast učiteljstvu in našemu narodu, le naprej! Psokv nam ne bo nedostajalo, saj so slov. „naprednjaki“ v zadnjem času čudovito pozornost posvetili baš temu športu. Ti nesramni pobalin, oglej se še enkrat v zrcalu onega dopisa, da se boš videl v vsej svojej nagoti, ako že nisi oslepel na to stran. Izrod učiteljskega stanu, ali se tako vedeš do svojih tovarišev, ki ti niso dali niti najmanjšega povoda za take žalitve? Ako si ti pri enem društvu in še celo pri takem, zakaj ne bi smeli biti mi v svojem, ki bo imelo najlepši namen, delovati z združenimi močmi vseh svojih članov in vseh stanov!

Kaj meniš-li, da bomo vprašali tebe za svet ali za dovoljenje, kaj in kako nam je delovati! Poznamo svoje dolžnosti, poznamo svoje pravice in varuhov nam ni treba, najmanj pa od takih podlih hinavcev in kruhoborcev, ki jim je cilj in svrha lopovščina. Kaj si hinavec vtaknil v svoj dopis g. nadzornika,

verjemi mi, da s tem ga nisi čisto nič povzdignil v časti in veljavi, kajti ta se pridobiva po vestnem in neumornem delovanju in ne po časnikih. Ako si nas pa menil vloviti v past, povem ti, da si preneroden in mi ti ne pojdemo v njo!

In kar blebetaš o farskih podrepnikih, ta je še-le lepa! Le ozri se okoli sebe in mislim, da bo redek, ki ne zasluži tega pridevka. „Festungsvierek“ pa je okolica goriškega mesta! Mi imamo v tem obziru čiste roke in mirno vest. Kaj pa vaši kompanjoni? Ali vedo za število kosil in litrov farovških? Marsikateri nos ne bi tako cvetel in marsikateri trebušek bi ne bil tako okrogel brez teh „farjev“. Marsikateri učiteljski sin bi ne bil to, kar je, ako bi se ne bil izšolal s pomočjo „farjev“, bodisi v semenišču, v „Alojzijevišču“, ali drugače. Povsod prejema razen malih izjem učitelj od duhovnika le dobrote, ako ne vsak, pa njegovi tovariši in za plačila se sedaj večina učiteljev zaganja v duhovski stan kakor stekli psi! Ali je to lepo, ali je to hvaležnost? Nobeden stan ni tako slab, da ne bi zaslužil spoštovanja; za večino slovenskih učiteljev in odgojiteljev (ha, ha!) pa je duhovski stan proklet. Ne pri malikovalcih, ne pri mohamedancih ni kaj jednacega, to je le pri slovenskih katoliških naprednjakih! In ker nočemo tudi mi z vami trobiti v isti rog, zato nas napadate — pfuj! Ako se mi družimo in se hočemo družiti z duhovniki, storimo to zato, ker nam tako veleva pamet in razum, veleva nam to stanovska in narodna dolžnost. Z združenimi močmi se lahko kaj doseže, a teh je jako malo, zlasti po vaseh; za to pa naj se še te cepijo, učitelj na svojo stran, duhovnik na svojo, poleg tega pa še dražiti ljudi proti veri in „farjem“. To je rodoljubno delo! Ako bi ne podpirali učitelji tako se imenujoče „napredne“ stranke, že kedaj je ni bilo več! Tako se pa lahko reče, da oni vzdržujejo v deželi prepir, sovražstvo in razdor na vseh koncih in krajih. Mi pa, ki nismo še prismojeni, kakor ona prismoda, ki je pisal v „Soča“ oni članek, hočemo delovati za slogo in jednost, za mir in ljubezen med svojimi tovariši in med vsemi stanovji, ker vidimo, kako vsi trpimo v sedanjih nezdravih odnošajih. Vsak dan vidimo v šoli in zunaj šole, kako se širi surovost in razdivjanost med mladežjo in med odraslimi, kako gineva pokorščina in spoštovanje. To je, kar rodoljuba, zlasti ljudskega učitelja prav sili k složnemu delovanju. In kdor ruši to slogo, lahko se ga imenuje izdajalca in zloduha našega naroda.

H koncu bi še vprašal onega nesramnega dopisuna, kaj mu je mar naše društvo, ki se ima osnovati? Napada ga že poprej nego se je osnovalo, že tu se vidi zloben namen. Koga sprejmemo v društvo, tudi ne bomo vprašali vas za svet; toliko pa bomo že skrbeli, da ne pridejo v naše društvo ljudje s takimi nazori, hinavci, katerih delovanje je osredotočeno jedino le v skrbi za trebuh, ljudje brez prepričanja in brez značaja. Takim, se ve, ni treba biti nezadovoljnim, ker se prilagodijo vsakokratnim razmeram, samo da ne trpi trebuh. Danes služijo Bogu, jutri hudiču! Značaj in dolžnost je vam deveta briga, nam pa prva, in ker vidimo, da se na to ne gleda, smo po vsej pravici nezadovoljni.

Ako boste želeli še kaj pojasnil, sem vam na uslugo; toda pozivljam vas, ne več tako surovo in pobalinsko; mi ne bomo iskali in izzivali, ako ne bo velika sila; ako boste pa vi še kaj iskali, povem vam, da najdete!

Iz Šempasa, dne 7 junija 1901. — „Soča“ št. 63 od 30. maja t. l. prinaša dopis z brezimnim podpisom „Bogsigavedi“ iz Vogerskega in sicer o izvršenih obč. volitvah.

Kar tam prismoda čenča in kvasi o tem, kar ne spada k volitvam, to me pač malo briga, briga me le to, ker poroča ravno nasprotno namreč, da sem se podpisani postavljali z „mojimi“ paragrafi kakor petelin na gnojišču. To ni

res, res je pa, da se je Vogrinski učitelj g. Blaž Sedevčič tam na volišču postavljali in se usiljeval z nekimi postavnimi (!) določbami, katere si je sam ustvaril in katere niso dosedaj še v nobeni knjigi tiskane. C. kr. vladni zastopnik g. dr. Pavel pl. Musil jih tudi ni razumel in ni mogel vpoštevati kot mero-dajne, zato ga je prav na kratko zavrnil z besedami: „Vi za sedaj nimate nič tukaj opraviti in bolje je da molčite, naj govori oni, kateri je zato poprašan“. Jaz sem pa le toliko govoril in pojašnjeval z besedami paragrafov, pa ne tistih ala Sedevčič in družba ampak takih paragrafov, katere spoštujejo tudi c. kr. oblasti in sodijo po istih in se nisem toliko postavljali kakor „Bogsigavedi“ modruje in dosledno tudi nisem bil zaradi tega zavr-njen kakor moj nasprotnik nebodigatreba. Kar se pa tiče „dotikanja s črno sukno“, povem tukaj jasno in odločno, da me ne boče nikoli sram, ako me „Soča“ vlačí po svojih predalih le zaradi tega, ako v postavi utemeljene nazore javno zagovarjam in stem pobijam neresnico in laž; čim večkrat pa ko boče „Soča“ pogrevala „korito se sénom“ pri Rebku, v tem večjo čast si bodem to štel. Kajti na silno nizkem klinu omike mora stati oni, kateri taka početja hvali in odobruje, oziroma meni v nečast prišteva.

Moja preteklost mi služi le v čast in me navdaja z novim duhom delovati proti vsem nepostavnostim, kjer koli bodem deloval. Gospodje župani, katerim je bila moja malenkost občinski tajnik, so imeli lahko glavo glede obč. gospodarstva in ob svojem času račune v redu tako, da tudi sam g. „Bogsigavedi“ bi ne bil v stanu zaradi sestave istih pri vsej svoji hudomušnosti kaj kritikovati. Kjer sem jaz sestavljal račune, so bili takoj pohvaljeni in ni bilo treba deželnega računarja za posredovanje na licu kraja in ravno na Vogerskem sem v letu 1892 sestavljal dvoletne račune in letos pa predeloval račun za leto 1899. Ali je morda take reči naredil oni, kateri beži od „črne sukne“ bolj kakor od peklenščeka? Ker pa kvasi dopisnik o nepravilnostih pri volitvi in dostavlja, da tiste nepravilnosti bodo služile za rekurs, pa omenim le to: Rekurs ste sicer napravili, pa le na podlagi izvajanj vaših „paragrafov“, zato pa hode — vam že naprej povem — ad limine zavrnen in dostavim, da se vam ni treba prav nič pripravljati za nove volitve, ker te bodo na vsej črti potrjene, ako se mi pa osebno predstavi g. „Bogsigavedi“ mu hočem še marsikatero iz torbe potegniti. Do takrat na svidenje.

Ivan Batič obč. tajnik.

Politični pregled.

Državni zbor.

V soboto je poslanska zbornica vsprejela v drugem in tretjem branju vladno predlogo glede premembe §§ 59 in 60 obrtnega zakona. Ista je vsprejela tudi prvo branje zakonskega načrta za kvoto mej Avstrijo in Ogersko. V isti seji je odgovarjal finančni minister na interpelacije nekaterih poslancev zadevajoče posojilo za investicije, katero je vlada vzela pri nekem konsorciju, v katerem se nahaja tudi tvrdka Rothschild. Včeraj je bila v tem zasedanju zadnja seja poslanske zbornice. V tej seji je poslanska zbornica sprejela v drugem in tretjem branju zakonski načrt o lokalnih železnicah. V večerni seji pa je poslanska zbornica vsprejela celo vrsto drugih manj pomembnih vladnih predlog in zakonskih načrtov. Zbornica se snide zopet še le v jeseni.

Gosposka zbornica.

Gosposka zbornica je dne 8. t. m. sprejela zakon o deveturnem delavniku v rudnikih s 33 proti 31 glasovom. Ministri Koerber, Hartel in Böhm-Bawerk so glasovali zanj in ga s tem rešili.

Državno posojilo za investicijske namene.

Štiriodstotna kronska renta se vzame pri poštni hranilnici, pri Rothschildovi bančni hiši, pri zemeljskokreditnem zavodu in pri kreditnem zavodu. 125 milijonska kronska renta preide v državno upravo po kurzu 94%. Nadaljnjih 125 milijonov na opcijo za denarne potrebe prihodnjega leta. Delež drž. uprave od dohodka se od konsorcija določi po dogovorih.

Potrjeni zakoni.

Uradni dunajski list „Wiener Zeitung“ je objavil v svoji sobotni številki od Nj. Veličanstva presv. cesarja potrjeni zakon o investicijah. S tem je torej zidanje Bohinjske in drugih železnic v zadnji instanci dobilo svoje potrjenje in vlada bo skrbela, da se z zidanjem železnic čim prej prične. Finančni minister je poskrbel tudi že za denar tako, da se bo v kratkem času širom naše dežele začelo delati ter da se gotovo če ne prej pa vsaj do postavno določenega časa sezida Bohinjska železnica. Za progo med Trstom in Gorico se že pridno delajo podrobni načrti in ne bode dolgo trajalo da se izvrši tudi politični obhod po tej progi.

Isti uradni list prijavlja tudi potrjeni zakon o sirotinskih blagajnah.

Cesarjevo potovanje na Češko.

V sredo dne 12. t. m. zvečer se odpelje Nj. Vel. cesar v Prago. Na tem potovanju spremljajo cesarja ministerski predsednik dr. Koerber, naučni minister dr. Hartel, in pa češki minister Rezek. Temu potovanju se prepisuje velik političen pomen, posebno gledé sporazumljenja Čehov z Nemci. Ako se v resnici doseže to sporazumljenje, potem je gotovo, da nastopi v notranji avstrijski politiki neka nova doba. Sicer bi bila vsa preoptimistična izvajanja prezgodnja. Sobotna dunajska „N. Fr. Presse“ priobčuje o tem potovanju na prvem mestu članek, iz katerega veje nekak duh, kakor da bi bili Nemci na Češkem nekak zvišen faktor in kakor da bi se imeli Čehi zahvaliti Nemcem za ves napredek, v gospodarskem in kulturnem oziru. Po tem članku pa bi tudi morali Čehi popolnoma resignirati na svoje historično češko pravo, kajti članek pravi, da so bili Čehi v bitki na Beli gori premagani od Nemcev in v tem da je bilo potemtakem „premagano“ tudi češko pravo. Torej pod takimi avspicijami je pač težko misliti na kako trajno sporazumljenje mej Čehi in Nemci.

Domače in razne novice.

Deželni zbor goriški je, kakor se nam z Dunaja brzojavno sporoča, sklican na 17. t. m. t. j. na prihodnji pondeljek.

Za „Šolski Dom“ in „Alojzijevišče“. — V spomin in dušni blagor r. preč. g. vodje svetogorskega Andreja Lebana, podarili so za „Alojzijevišče“ in „Šolski dom“: preč. gg. Iv. Ev. Kolavčič, Jos. Mašera, Ant. Božič, Ant. Pahor, Iv. Kumar, Jos. Godnič, Jos. Budin, Anton Terpin, Iv. Dermatič po 10 K; preč. g. Ant. Plesničar 5 K.

V isti namen so prispevali zraven že v „Pr. L.“ od dne 4. apr. t. l. št. 14. objavljenih še sledeči prijatelji pokojnega preč. g. A. Lebana: preč. g. Jos. Skočir 10 K, preč. g. Jurij Peternel 4 K, preč. g. M. Vales 5 K, preč. g. Al. de Stefano 2 K, vlč. g. Iv. Košir 3 K, neimenovan prijatelj iz Gorice 10 K. Spomenik pa so izvolili napraviti dediči sami.

Gabršček drži svoje čitatelje za Jurčke! V sobotni „Soči“ je izračunal A. Gabršček, da ima Kranjska, ki je dobila od vlade za naklade na žganjine blizu 540.000 K več nego druge kronovine v razmerju spiritega konsuma, prav za prav od tega vladnega zakona 364.439 K letne izgube. Tega medveda je natvezel „Sočanom“ na podlagi sledečih falzifikacij:

1) Vsteva takozvani 20% „jeruš“, katerega se na Kranjskem največ použije, med likerje.

2) Obdačuje liter zloglasnega „likerja“, imenovanega „jeruš“ po 30 h, o čemur ne vedo Kranjci — seveda — nič. Zadržni zahtevajo za 1 liter 20% „jeruša“ $0,20 \times 60 = 12$ h

3) Ne vé ali noče vedeti, da imajo likerji na Kranjskem stalno naklado 30 h od vsakega litra, neoziraje se na stopinje alkoholovine.

4) Na podlagi te falzifikacije izračuna, da znašajo na Kranjskem naklade za 1 hl žganja 75 K, i. t. d.

Možja še vedno dober humor, vendar ne pomisli, da s tem smeši one „Sočine“ čitatelje, ki mu verujejo, da je kranjski „jeruš“ — liker in smatrajo njegove humoristične proizvode za resno delo.

Ustanovna slovesnost podružnice Tumovega pevskega društva v Podgori se je vršila v nedeljo s pitjem, petjem, telovadbo in plesom pri laški godbi, kateri je dajal „takt“ slovenski ljudski učitelj. Domači pevci peli so skupno z goriškimi nekateri zbori, katere sta jih navadila baje že pred leti gg. Bajt in Vodopivec. Po dr. Tumovih izvajanjih ima njegovo politično pevsko društvo namen iztrebiti iz okolice furlansko petje. Kakor se vidi misli on to doseči s — furlansko godbo

in hoče torej hudiča izganjati z belcebubom. Ni li to pristno — dr. Tumovo?

Iz Kožbane nam pišejo: Tisti kožbanski dopisnik „Soče“ ki je dne 21. maja objavil, da je „svoj filisterski železodec“ tolažil s koščekom sira (menda iz Čez-Soče), se prav po otročje veseli, da je našel „pri siru“ tudi košček „Gorice“. Najbrže mu je ta košček pomnožil dobroto sira — bil mu je na mesto popra in soli. Kedo bi mu tega užitka ne privoščil? Saj ga potrebuje — ker sam priznava, da zahaja po cvetke v gnojišču. Isti dopisnik zatrjuje, da, kakor sam sebi, tako tudi kakemu drugemu rad privoščil, da se veseli po svoje in ga spije tudi kako merico. Vprašamo ga, zakaj pa on, dopisnik — ne pusti drugih ljudi pri miru, kadar se po svoje veselijo? — Zakaj napada, zmerja, hujska in po časnikih blati mirne briske ljudi, ki so moralno pač v zvišeni nad njegovimi židovskimi nazori, katere zavija in prodaja v „koščekih“ „Soče“? Ali mu ni znan stari pregovor: Kdor seje veter, žanje vihar? „Sočin“ dopisnik spominja nas na afere v Gočah in v Skopem, ter dostavlja vprašanje: „Hočete martudi v Kožbani enakih eksempljev?“ — S tem žuganjem je „Sočin“ dopisnik pokazal, da je toplomer njegove moralnosti padel že pod ničlo, ter da misli mirno kožbansko ljudstvo še dalje hujskati, kedo ve pa, ali se kožbanski posestniki kedaj ne naveličajo takega hujskanja ter zakličejo „v un ž njim“?

Sklep šolskega leta. — Na tukajšnji c. k. višji realki in pa na ženskem učiteljsstvu bode sklep šolskega leta dne 28. t. m. Ustmena matura na teh dveh zavodih pa prične 1. julija t. l.

Zaznamek vseh protokoliranih firm v Avstriji se nahaja pri tukajšnji trg. zbornici. Ogleda si ga lahko vsakdo kogar to zanima.

Naš sadni trg. — V soboto je bilo prodanih na goriškem sadnem trgu 1200 kvintalov črešenj po 22 K kvintal; jagod 50 kg. po 80 v.; novega fižola 5 kv. po 48 K; graha 60 kv. po 16 K kv; spargljev 30 kv. po 24 K, in novega krompirja 20 kv. po 14 K kvintal.

Ogenj v Robatišču. — V Robatišču v prodajalnici urarja Bandela začelo je goretí. Vrgel je nekdo in pljuvalnik kos goreče smodke. Vsled tega se je unel pljuvalnik, zgorela je lesena stena, pult in več malih škrinjic, poškodovanih je bilo več ur, ki so bile urarju izročene v popravo. Nesreča bi bila še veliko večja, da niso prišli pravočasno ognjegasci in pogasili ogenj. Škode ima urar nad 200 kron.

Ukradena zlatenina. — Čevljar Henrik Cano stanujoč na tržaški cesti št. 26 je naznanil policiji, da mu je bila 4. t. m. ukradena zlata veriga z medaljonom vredna 140 K, ena igla vredna 40 K in en prstan vreden 10 K.

Okradena je bila gospa Terezija Silič, stanujoča v ulici Leoni štev. 12. Iz zaprte skrinje so jej ukradli 3 pare zlatih uhanov vredne 26 kron, eno zaponko vredno 4 krome, 2 prstana, od katerih je bil jeden zlomljen, oba vredna 6 kron, eno srebrno uro vredno 14 K in deset kron v papirnatem denarju.

Utopila se je v Vrtojbi v nedeljo zjutraj triletna deklica hčerka Antona Žižmunda. Igrala se je s svojo „punčiko“ blizu neke luže. Ker jej je pa punčika padla v vodo in jo je hotela izvleči, pa pri tej priliki pade sama v lužo. Ko so prišli čez nekaj časa ljudje k luži in jo izlekli, bila je že mrtva.

Zblaznel je v Kojsem 42 let stari trgovec Karol Lenardič. Vzel je nož, ter hotel napasti ženo, ali mu je ušla pravočasno z domačimi. Potem je šel na cesto. Po nesreči mu je prišla nasproti neka Marija Modric, katero je vrgel na tla ter jo sunil z nožem v trebuh, ob stran in v levo roko. Lenardič so zvezali in odpeljali v bolnišnico v Gorico, nesrečni Mariji Modric pa je dal prvo pomoč dr. Grešič, ki je prihital v Kojso.

Samomor. — Dne 7. t. m. se je za pokopališčem v Srednjem ustrelil finančni stražnik Maks Vidmar. Bil je takoj mrtev. Urok samomoru ni znan.

Izlet društva „Pravnik“ na Prosek. — Izletniki dospejo na Opčine v nedeljo dne 16. junija zjutraj ob 9. uri 24 minut. Z Opčin se poda družba po Štefanjini stezi na Prosek, kjer bo o poludveh obed v gostilni Lukša. Po obedu bo slobodna zabava in sprehod do brega, od koder je razgled na morje, na Miramar, v Furlanijo in na planine. Odbor „Pravnika“ se nadeja obile udeležbe. Prijaviti se je do srede dne 12. junija. Priglas vsprejemata dr. Danilo Majaron, odvetnik v Ljubljani, in dr. Otokar Rybář, odvetnik v Trstu.

Na italijanskem dvoru tako poroča rimski list „L'Avanti“ je zdaj vse slovansko, — vse črnogorsko. Kraljica — mati novorojene princezinje Jolande — je Slovanka, prva, ki je vzela v naročje novorojeno dete, je bila Slovanka kneginja Milena, mati kraljice Jelene, prvi, ki je novorojeno dete pokazal začudenemu italijanskemu ljudstvu, je bil Slovan, črnogorski knez Mirko, brat kraljice Jelene, dojlja je oblečena po črnogorski, boter je največji Slovan, ruski car, glava Slovanstva, in Slovanstvo bo imelo od tega poroda prvo korist, ker postane zdaj Črnagora kraljestvo. Irredentovci se vsled vsega tega zdaj hudo jezé. —

Loterijske številke.

8. junija.
 Grac 4 31 68 86 42
 Dunaj 76 50 54 67 22

Br. 737.

Natečaj.

V šolskem okraji goriške okolice se razpisujejo v stalno nameščenje:

- 1.) po jedno mesto učitelja-voditelja na jednorazrednih ljudskih šolah v Gabriji na Vipavskem in v Bukovici;
- 2.) mesto potovalnega učitelja za Podsabotin-Št. Maver;
- 3.) po jedno mesto učiteljice na trirazrednicah v Rihenbergu in v Kanalu ter na dvorazrednicah v Kamnjah in Vrtojbi.

S temi službami spojeni prejemki so določeni v deželnem zakonu z dne 6. oktobra 1900 dež. zak. št. 26.

Potovalni učitelj dobiva tudi potnino letnih 200 kron.

Prosilci in prosilke za katero teh mest naj vložé svoje pravilno spremljene prošnje v teku šestih tednov po tretjem razglasu tega le natečaja v uradnem listu pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

C. kr. okrajni šolski svet.
 Gorica, dne 8. junija 1901.

Naznanilo!

P. n. občinstvu se naznanja, da sta prevzela trgovino z vinom pok. Iv. Dekleva v Via Municipio št. 1 in 5 in Passaggio Edling št. 4 gosp. Al. Fogar kot lastnik in njegov namestnik gosp. Ant. Cigoj, ter se priporočata za obilna naročila iz mesta in dežele, zagotavljajé točno postrežbo. — V zalogi se dobi izvrstna črna istrska in furlanska ter bela briska in vipavska vina po najnižji ceni.

Al. Fogar.

Josip Valentincič,

pekovski mojster
 v Gorici v Raštelju št. 29.
 priporoča
 vedno sveži kruk navadni
 in najfinejši,

vsakovrstno pecivo za godove in druge razne „pogrnjene“, prav okusne kolače za birmo in poroke, različne torte itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov po jako zmernih cenah.

Izvolé naj ga torej počastiti z mnogobrojnimi naročili cenj. ggorojaki v mestu in na deželi.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
 priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

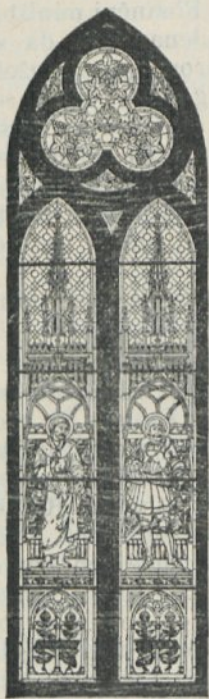
Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Zavod za slikanje na steklu

Edvard Stuhl,
 Gradec, Ungergasse št. 3.

izdeluje
 slikana okna za cerkve in hiše v raznih slogih.

Takih priznavanj imam prečastiti duhovščini na razpolago še dokaj.
 Uljudno se priporočam

Ed. Stuhl.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo novo urejeno

prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf.) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,

trgovca v Semeniški ulici h. št. 1.
 v lastni hiši, kjer je „Trg. obrt. zadr.“

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Šolskega doma“.

Odlikovana kleparska delavnica

Artur Makutz

v Gorici

Ozka ulica št. 1. — Via Stretta št. 1.

Priporoča iz lastne zaloge
 izvrstne in trpežne škropilnice proti
 peronospori,

(prenovljene po Vermorelovi sestavi). Baker je trd in svetel. Zaliske (valvole) se more lahko premeniti. — Škropilnica je sestavljena preprosto in tako, da škropi lahko na tri načine po volji škropilca.

Cena je zelo nizka.

Sprejmlje v popravo in v prenovljenje škropilnice raznih sistemov in postreže v popolno zadovoljnost stranke.

Priporoča tudi stroje za žveplanje sodov iz cinkanega železa, pripravo za obvarovanje vina pred plesnobo in cikanje m pri točenju iz soda (kan), mehove za žveplanje grozdja raznih sistemov, cevi iz gume za vsakovrstne škropilnice. — Sprejema vsa v kleparsko obrt spadajoča dela, postavlja strelovođe itd. itd

Peter Drašček,

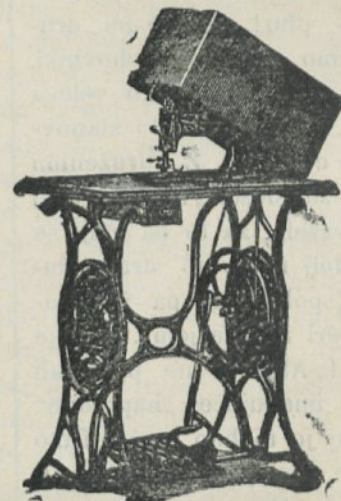
trgovec jedilnega blaga v Gorici,
 Stolna ulica št. 2.

Priporoča se p. n. občinstvu v Gorici in z dežele. Prodaja kavino primeso, sladkor, milo, slanino, riž, maslo surovo in kuhano, olje, moko iz Majdičevih mlinov in vse jestvine.

Zaloga žveplenk
 sv. Cirila in Metoda.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev v Gorici,
 Stolna ulica št. 2.

Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu.

„NARODNA TISKARNA“

v Gorici — ulica Vetturini šte. 9 — v Gorici

Preskrbljena je z povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem.

Izdeluje vsa dela v najkrajšem času

po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence.

Tiska brošure, diplome, trgovske račune, pisma in zavitke s firmo, cenike, vabila na karton in na papir, posetnice razne velikosti in oblike z zavitki, zaročnice in poročnice v elegantnih ter osmrtnice v velikih in manjših oblikah.

„Narodna tiskarna“ tiska

„GORICO“ in „Primorski List“

„GORICA“

izhaja dvakrat na teden v dveh izdajah, ter stane na leto 8 kron, pol leta 4 krone

„Primorski List“

izhaja vsak četrtek in stane celoletno 4 K polletno 2 K, za manj premožne celo leto 3 K.

„Narodna tiskarna“ ima v zalogi vse tiskovine

Tiskovine za duhovnije, županstva in dr. urade na močnem papirju.

Pismena naročila tiskovin se izvrše z obratno pošto; vsa druga v najkrajšem času.